

Цзк. № 32/18.09.2017г.

ДО

**Г-Н ВЕЖДИ РАШИДОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРАТА И МЕДИИТЕ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

КОПИЕ

**Г-ЖА МЕНДА СТОЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

Относно: Острата необходимост от осигуряване на финансиране за обществените библиотеки в бюджет 2018 и гарантиране на прозрачност при процесите на планиране и предоставяне на средства за развитието им

УВАЖАЕМИ Г-Н РАШИДОВ,

Библиотечната общност е изключително разтревожена от финансовата политика по отношение на библиотечния сектор. Години наред той е negliжиран и страда от хроничен недостатък на средства, което накърнява правата на българските граждани за ползване на съвременни библиотечни услуги.

През 2015 г., шест години след приемането на Закона за обществените библиотеки, министърът на културата утвърди Стандарт за библиотечно-информационно обслужване. В него са определени и минималните изисквания за осигуреност на населението с библиотечни материали, като показателите са съобразени с ограничените възможности на държавния бюджет и са далеч под приетите в Европа. На 14.07.2016 г. Министерство на културата публикува становище, в което се посочва, че чрез Стандарта за библиотечно - информационно обслужване се гарантират минимум ресурси за библиотеките, за да могат те да изпълняват функциите, определени в Закона за обществените библиотеки.

В публикувания на 7.11.2016 г. документ „Проект за бюджет за 2017 г. и актуализирана бюджетна прогноза за 2018 и 2019 г. в програмен вариант“ Министерство на културата е отчело необходимостта за въвеждане на Стандарта и е предвидило средства за неговото прилагане, но за съжаление такива не бяха осигурени в бюджета за 2017 г.

Притеснителна е негативната практика при осигуряването на средства за попълване фондовете на обществените библиотеки по целевата програма "Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност". През периода 2007 – 2016 предвидените по бюджета средства варират от 30 стотинки на човек от населението през 2007/2008 г. до 2 стотинки през 2015 г. (последната година, през която са отпускани средства), а 2017 г. се очертава като петата година от този период, през която няма да има никакво финансиране. Не е ясно какво е планирано за 2018 г.

Изключително неприятен е фактът, че вече години наред няма никаква прозрачност относно механизма на определяне размера и отпускане на средствата по целевата програма "Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност", както и по прилагането на Стандарта за библиотечно-информационно обслужване. Въпреки нашите неколкократно запитвания към Министерство на културата не получаваме отговор как предвидените в Тригодишната бюджетна програма на министерството средства се включват в бюджета; какви са средствата за набавяне на нова литература и информационни източници в бюджета за 2017 и проекта за бюджет 2018 г.; в бюджета на кое от двете министерства (Министерство на културата и Министерство на финансите) са тези средства и в какви срокове ще се предоставят.

Надяваме се, че идеите на ПП ГЕРБ за „подобряване на условията и мерките, насочени към предоставяне на допълнителни публични и алтернативни средства, насочени към модернизиране на мрежата от културни институти, читалища и библиотеки“ в страната няма да останат само в предизборната платформа на партията, а ще намерят своето реално приложение.

Обръщаме се към Вас с молба Комисията по културата и медиите да разгледа политиката по отношение на обществените библиотеки, да бъдат набелязани мерки за преодоляване на недостатъчното финансиране и да бъдат взети решения за актуализация на проектобюджет 2018 с оглед обезпечаване на необходимите средства.

Прилагам Становище на Българската библиотечно-информационна асоциация (ББИА) относно липсата на средства за основна дейност на обществените библиотеки в бюджета за 2017 и острата необходимост от осигуряване на финансиране за 2018 година.

Приложение: съгласно текста

С уважение:

Снежана Янева

Председател на ББИА

Становище

на Българската библиотечно-информационна асоциация

Относно: Липсата на средства за основна дейност на обществените библиотеки в Проектобюджет 2018 и острата необходимост от осигуряване на финансиране

Като професионална организация, която защитава правата на българските граждани за достъп до информация, култура и образование чрез библиотеките, изразяваме своето принципно несъгласие с водената финансовата политика по отношение на библиотечния сектор. Години наред той е negliжиран и страда от хроничен недостатък на средства, което накърнява правата на българските граждани за ползване на съвременни библиотечни услуги. Библиотеките днес изпълняват и важни функции, свързани с опазването, достъпа и популяризирането на културното наследство, насърчаването на четенето и ученето през целия живот, дигиталното и социално включване. Подценяването на ролята на обществените библиотеки и произтичащото от това системно недофинансиране не позволяват пълноценното изпълнение на тези функции.

Както обективните, така и ред субективни фактори се отразиха негативно на състоянието на библиотеките и доведоха до остарели и неактуални библиотечни фондове, в които липсват достатъчно нови източници на информация. Поради остарелия библиотечен фонд потреблението на библиотеките у нас е сред най-ниските в ЕС – около 10% от населението на страната ползва обществени библиотеки при над 60% в развитите европейски страни. През периода 2007 – 2016 предвидените по бюджета средства по единствената програма за попълване фондовете на обществените библиотеки “Българските библиотеки – място за четене и информираност за всеки” варират от **30 стотинки на човек от населението през 2007/2008 г. до 2 стотинки през 2015 г., а 2017 г. се очертава като петата година от този период, през която няма да има никакво финансиране.**

Средствата, отделени от бюджета на Република България за попълване на фондовете на библиотеките по програмата „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“?	
2007 – 30 стотинки на жител	2013 – няма
2008 – 30 стотинки на жител	2014 – 3 стотинки на жител
2009 – няма	2015 – 2 стотинки на жител
2010 – няма	2016 – няма
2011 – 10 стотинки на жител	2017 – до сега няма
2012 – 15 стотинки на жител	2018 – дали са предвидени
Това са между 2 и 30 стотинки на жител на България в годините, когато са отпускани средства. За сравнение международните норми са: 0,2 – 0,25 книги на човек от населението, което е около 3 лева на човек.	

Започналата реформа в мрежата на обществените библиотеки не се осъществява последователно. През 2015 г., шест години след приемането на Закона за обществените библиотеки, министърът на културата утвърди Стандарт за библиотечно-информационно обслужване. В него са определени и минималните изисквания за осигуреност на населението с библиотечни материали, като показателите са съобразени с ограничените възможности на държавния бюджет и са далеч под приетите в Европа. Според Стандарта за закупуване на книги и периодични издания за цялата страна са необходими около 10 милиона лева годишно – **малко над 1 лев на човек от населението. Стандартът не бе взет предвид** при изготвянето на проектобюджет 2017, не е ясно дали са отчетени неговите показатели и в проектобюджет 2018.

Притеснително е и предвиденото увеличение на единния разходен стандарт за субсидирана бройка в библиотеките с регионален характер - само с 4% спрямо 2017 г. Това е крайно недостатъчно, като се има предвид ежегодното увеличение на минималната работна заплата и нарастващите задължителни плащания – осигуровки от работодателя, разходи по издръжка и др. Така регионалните библиотеки нямат възможност да задържат, а още по-малкото да привличат нови и млади кадри, които са им необходими за развитието им като съвременни институции, полезни за обществото.

Ние апелираме:

- да бъдат осигурени необходимите средства за въвеждане на Стандарта за библиотечно-информационно обслужване като инструмент за финансово обезпечаване на основните библиотечни дейности за 2017 г. – 10 млн. лева за нови книги, периодика и други издания;
- да бъде увеличен единния разходен стандарт за субсидирана бройка в библиотеките с регионален характер с 10% спрямо 2017 г.;
- да бъде увеличен единния разходен стандарт за субсидирана бройка в Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" на 15 500 лева.

УС на ББИА